ה א מיי׳ פי״ח מהלי אישות הלי ח חמג

עשין מח ולחוין פח טוש"ע

לה"ע סי׳ לה סעיף ד:

:שם סעי׳ ג

ל ב ד ה מיי׳ פ״ה מהל׳

:סי׳ רמב סעיף יט

ד ז מיי׳ שם טוש״ע שם

:סעיף

לאוין פא טוש"ע אה"ע

סימן לג סעיף כ וכג:

כו טוש"ע שם סעיף יד:

: פו ש"בוט

י ט מיי׳ שם הלי יא:

ם מיי פי״ח מהלי אישות הלי י סמג

Zľ.

גליל אבל לאנשי יהודה מעשה ידיה לעצמה א"כ הא דקאמר שמואל

אלמנה מציאתה לעצמה על כרחך לאנשי גליל הוא דאיצטריך ליה לאשמועינן דלאנשי יהודה לאשמועינן מעשה ידיה לעלמה וכ"ש מליחתה וכיון דלאנשי גליל קאמר אמאי מציאתה לעצמה והא לדידהו הוי דהא אינהו כבעל ולא סגי דלא יהבי לה ואומר רבינו תם דאלמנה דקאמר שמואל קאי אמתני׳ ולאו משום דבלאו הכי לא פשיט שפיר דהניזונת תנן כמו שהוכחתי דעל כרחך אליבא דאנשי יהודה קאמר שמואל ודוקא

מציחתה אבל מעשה ידיה ליתומים

אלא כי היכי דלא תקשי דשמואל

אדשמואל דאיהו סבירא ליה כאנשי

גליל לעיל (ד׳ נד.) ומה שפירש הקונטר׳

אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר

דמוחמינו מילתא דשמואל בשאינה

ניזונת קשה דאי בשאינה ניזונת

פשיטא ועוד לימא מעשה ידיה

לעצמה וכל שכן מציאתה דהויא

כהעדפה שעל ידי הדחק כדאמרינן

לעיל בריש מליחת החשה ודף סו.

ושם) ועוד דכי היכי דאי תכן הניזונת

מוקמינן למילתיה דשמואל בשאינה

ניזונת כגון שנתנו לה היורשים כתובתה

הכי נמי אי תנן ניזונת וכאנשי גליל

מלינו למימר דמילתיה דשמואל מיירי

באותה שתבעה כתובתה בב"ד או

מכרה שאינה ניזונת שאותה מליאתה

לעצמה אפי׳ לאנשי גליל. מ״ר: אבל מנח תפילין לית לן בה.

שנתארמלה (לעיל כח:) תניא או שהניח

תפילין בפני רבו לא יצא לחירות מ"מ

אינו רגיל להניח כל שעה. מ"ר:

אלמנה שתפסה מטלטלין

בו'. פי׳ הריב"ן דמיירי בתפסה

לחחר מיתת הבעל וח"ת מחי שנח

אע"ג דבשלהי האשה

במונותי' מה שתפחה

לעזי רש"י ארנק, נרתיק מעור.

תוספות רי"ד (המשך) מהני ואפי' לר"ט נמי לא מהני אלא כ״ז שלא לא נחובי אלא כי ביינ נכנסו לרשות היורשין אבל משנכנסו לרשות היורשין תו לא מהני וקי"ל בכולה תלמודא יי. הל' כר"ע מחבירו א"ו בתפיסה דמחיים איירינן ורבא דאמר לכתובתה לא מהני הוה סבר דר"ע אמר ביז לאחר מיתה בין מחיים בההיא איתתא כסא דכספא לכתובתה וכו׳ דהדר בי׳ לבתר דשמעה מר"נ כדאמרי׳ לעיל בפ׳ הכותב א״ל לעיל בפי הכוחב א"ל קאקי חוורי דמשלחי גלימא דאינשי הכי אר"נ שחפם מחיים. והוא דיתמי משתעבדי לכתובה ביז תפסה ביז לא תפסה אר"י משום למזונות: ריב"ז אלמנה ששהתה מזונותיה אבדה מזונותיה פי׳ דאמרינז מחלתז ואם היא וכיון שכבר מחלתן א"י להתחרט ומתמה אי להומחט ומומח ב' אבדה ג' מיבעי' ל"ק כאן בעני' כאן . כאן בצנועה . בעשירה כאן בפרוצה אלא למפרע אבל להבא י"ל פי' השנים שעברו מחלה ולא מכאן ואילך ועכשיו שתובעת י״ל מכאן ואילד: רעי ר"י יחומים

תא שמע דאמר ר' זירא אמר שמואל אלמנה מציאתה לעצמה אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר. קאמר שמואל מניאתה לעלמה אפי׳ בשעה שהיא ניזונית הואיל והן יכולין לסלקה לא הוו לעלמה: **ניהוו.** יורשים כבעל: **חיהוי להו איבה.** דעל כרחם זנים - כבעל אע"ג דמעשה ידיה שלהו אלא אי אמרת ניזונת תנן וכאנשי

> תא שמע האמר רבי זירא האמר שמואל מציאת אלמנה לעצמה אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר אלא אי אמרת ניזונת תנן ניהוו כבעל מה בעל מציאת אשה לבעלה הכא נמי מציאת אשה ליורשים לעולם אימא לך ניזונת תנן מעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה דלא תיהוי לה איבה הני תיהוי להו איבה אמר רבי יוסי בר חנינא בכל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשים חוץ ממזיגת הכום והצעת הממה והרחצת פניו ידיו ורגליו אמר רבי יהושע בן לוי יכל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת (לו) מנעל אמר רבא ילא אמרן אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו לית לן בה אמר רב אשי ובמקום שאין מכירין אותו נמי לא אמרן אלא דלא מנח תפליז אבל מנח תפליז ל"ל בה אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן יכל המונע תלמידו מלשמשו כאילו מונט ממנו חסד שנא' ילמס מרעהו חסד מרב נחמן בר יצחק אומר יאף פורק ממנו יראת שמים שנאמר יויראת שדי יעזוב אמר רבי אלעזר "אלמנה שתפסה מטלטלין במזונותיה מה שתפסה תפסה תניא נמי הכי אלמנה שתפסה מטלטלין

במזונותיה מה שתפסה תפסה וכן כי אתא רב דימי אמר מעשה בכלתו של ר' שבתי שתפסה דסקיא מלאה מעות ולא היה כח ביד חכמים להוציא מידה אמר רבינא ולא אמרן אלא למזוני אבל לכתובה מפקינן מינה מתקיף לה מר בר רב אשי מ"ש לכתובה דממקרקעי ולא ממטלטלי מזונות נמי ממקרקעי ולא ממטלטלי "אלא למזוני מאי דתפסה תפסה הכי נמי לכתובה אמר ליה רב יצחק בר נפתלי לרבינא הכי אמרינן משמיה דרבא כוותיך אמר ר' יוחגן משמיה דרבי יוסי בן זימרא 'אלמנה ששהתה שתים ושלש שנים ולא תבעה מזונות איבדה מזונות יהשתא שתים איבדה שלש מיבעיא לא קשיא יכאן בעניה כאן בעשירה יאי נמי כאן בפרוצה כאן בצנועה אמר רבא "לא אמרן אלא למפרע אבל להבא יש לה בעי ר' יוחנן יתומים אומרים נתננו והיא אומרת לא נטלתי על מי להביא ראיה

דלמזוני מהניא תפיסה טפי מכתובה נכםי וי"ל משום דמזוני לא טרפה ממשעבדי אבל כתובה טרפה ממשעבדי וא"ת אלא מעתה חועיל תפיסת הלוקח שלא באחריות ונמלאת שדה שאינה שלו לאחר מיחת המוכר והלוקח נמי באחריות ובא בעל חוב וטרפה עם השבח קשה שיועיל בו תפיסה בשלמא ממלוה ע"פ לא קשיא דאע"ג דלא טריף ממשעבדי לא מהני תפיסה משום דיכול לחבוע הלואתו מחיים אבל מלוקח קשה דלא טריף ממשעבדי גם לא היה יכול לתבוע מחיים ונראה לי דדוקא מזוני דלא גביא ממשעבדי והוי נמי חנאי ב"ד אלמוה רבנן טפי להועיל בה תפיסה והודה רבי וא"ת כמאן אי כרבי בלא תפיסה נמי דהא אמר בפרק נערה (נעיל נא.) אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות מוליאין למזון האשה והבנות ואי כר׳ שמעון בן אלעזר כי תפסה מאי הוי הא אמר נכסים שאין להם אחריות מוציאין לבנים מן הבנות ואומר רבי דלעולם כר״ש בן אלעזר ודווקא לבנים מן הבנות מוליאין אבל מן האשה לא והא דקא מוחיב מר בר רב אשי מאי שנא לכתובה כו' ובעי למימר מאי דתפסה תפסה לאו משום דהכי סבירא ליה דהא אדרבי עקיבא לא פליג דאמר אין תפיסה מועלת לאחר מיתה אלא הכי קאמר מאי דתפסה תפסה כלומר ברייתא דקתני דמועיל תפיסה למזונות לאחר מיתה על כרחך כר' טרפון דמאי דתפסה תפסה ואם כן לרבי טרפון בכתובה נמי מאי דתפסה תפסה ור"ח והלכות גדולות פירשו דהכא מיירי בתפיסה מחיים ודווקא למזוני מהניא אבל לכתובה לא משום דלא נחנה כחובה לגבות מחיים ופסק בהלכות גדולות כרבינא וקשה שהרי פסק בחשובת הגאונים בכולי הש"ס הלכתא כמר בר רב אשי בר ממיפך שבועה ואודיתא וגם הערוך ור"ח פסקו כמר בר רב אשי בר ממיפך שבועה וחיורי וכתב וסימנך כלו הפך לבן טהור הוא אף על פי שכתב הריב"ן שראה בתשובת הגאונים לית הלכתא כמר בר רב אשי אלא במיפך שבועה ואודיתא דומה הוא שה"ג עלמן תופסות כאותם שפסקו לית הלכתא כמר בר רב אשי במיפך שבועה ואודיתא ול"ל דמר בר רב אשי דקאמר הכא אינו אלא אתקפתא בעלמא ולאו דס"ל הכי ור"ח פסק כמר בר רב אשי והרבה הארכתי בו לעיל בריש הכותב (דף פד: ושסי") מ"ר:

יתוכים אמרו גתגנו. אומר רבי דמיירי במזונות שעברו דמוכח מילחה טפי משום דשתקה עד השתא דיתמי קושטא קאמרי אבל במזונות דלהבא ודאי על היתומין להביא ראיה דהא רבי יותנן הוא דאמר בפ"ק דב"מ (דף יז. ושם) הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום ואפילו למאן דלית ליה דר' יוחנן הכא מודה דלא מהימני לומר פרעתי דאי מהימני מה הועילו חכמים בתקנתם שתקנו לה מזונות כל שעה יאמרו פרעתי מידי דהוה אכתובה במקום שאין כותבין דכ"ע מודו דלא מלי אמר פרעתי מהאי טעמא דפרישית. מ"ר:

אי אמרת בשלמא הניוונת תנן. וסתם לן תנא כאנשי יהודה: שפיר. איכא לאוקמי להא דשמואל בשאינה ניזונת: אלא אי אמרם ניזונם סנן. וסתם לו כאנשי גליל וליכא אלמנה שאינה ניזונת אמאי מציאתה

> אותה אבל מעשה ידיה שתהנו לבעלה תחת מזונותה) הוי ליורשים: כל מלחכות. השנויות בפרק אע"פ (לעיל נט:) טוחנת ואופה כו': חוץ ממויגם הכום כו'. שהן מלחכות המקרבות חיבה והרגל דבר כדאמרי׳ נמי בהא מסכתא (דף ד:) שאין נדה עושה אותן לבעלה: חוץ מהתרת מנעל. שהרוחה חומר עבד כנעני הוא: מנת ספילין לים לן בה. שאין דרך עבדים להניח תפילין: למם מרעהו חסד. הממים עלמו מרעהו ממים ממנו חסדים. ואית דמפהא לה מדכחיד לטיל מיניה וחושיה נדחה ממני וסמיך ליה למס מרעהו מסד: מה שתפסה תפסה. ולא מפקינן מינה. ואע"ג דפסקינן הלכתא בפרק מליחת החשה (לעיל סט:) ממקרקעי ולא ממטלטלי הואיל ותפסה תפסה: דסקית. שק של עור שקורין טשינ״ה: עשירה. היכולת בידה להמתין הלכך אי נמי לא תבעה לאו מחילה היא עד שלש שנים אבל ענייה מדלא תבעתן מחלתן: לנועה. בושה לבא לב"ד הלכך בשתי שנים לאו מחילה היא: אלא למפרע. אותן שתי שנים שעברו איבדה: נסננו. דמי מזונות לשנה הבחה:

ל) [ל"ל דאמר] ורי"ף ורא"ש ל"ג א"ר זירא, נ) [עי' סוס' גיטין לט. ד"ה הא מני ותום׳ חוליו צו. ד״ה מכלל], מכלל], ג) שבת סג:, ד) [עי תוס' יומא כג. ד"ה שתים ותום' שנת ם: ד"ה השתח], ה) [לעיל מו:], ו) [ד"ה והוא וכו"],

תורה אור השלם 1. לַּמְּס מֵרֵעֵהוּ חָסֶד ייראַת שַׁדִי יַעַזוֹב: איוב ו יד

מוסף רש"י

י מרעהו חסד. מונע חסד, ואט"ג דלא כחיד מונט שרחשה מ"ם משמשת נטילה היא כמו ויקח מידם, אבדו גוים מארצו (שבת סג:).

תוספות רי"ד

היתומים הלכך אותן היורשין שיורשין כתובתה . חייבים בקבורתה: א״ר אלמנה לעצמה פי׳ אע״פ שהיתומים זניז אותה מציאת האשה לבעלה משום איבה פי׳ ולא מזונותיה תחת מע"י הכא תהוי לה איבה פי' מה בע"כ יזונו אותה בתנאי ר"ד: אריר"ח כל מלאכוח שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשי׳ חוש ממזינה הכום והצעה אלו מביאים לידי חירה והרגל דרר ומכאן מוכח שהאלמנה חייבת להניק את בנה כמו שעושה בחיי בעלה: בעלה: כל מלאכות עושה לררי יוייי תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת לו מנעל והנעלת לו מנעל פי׳ שהרואה :אומר עבד כנעני הוא שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו ל״ל בה: אמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן כל . המונע תלמידו מלשמשו :שנאמר למס מרעהו חסד אר"א אלמנה שתפשה שתפסה תפסה א"ר ול"א אלא למזווי ארל לרחורה מפקינן מתקיף לה מבר"א מ"ש לכתובה דממקרקעי ולא ממטלטלי מזווי ומי ממקרקעי ולא מטלטלי אלא מאי דתפסה תפסה א"ל ר"ו לרריוא הרי פי' האי תפיסה מחיים הוא דאי לאחר מיתה דאפי׳ לכתובה מה דתפס תפס אטו ל"ל ה"ל כר"ע איפליגי בהאי מילתא ר״ט